

Sensorveiledning
Universitetet i Oslo – Humanistisk fakultet
Eksamen i TYR3020 – Tyrkisk F
Vår 2025

Torsdag 5. juni kl. 1500 (4 timer)

Ordbøker er tillatt. Ellers ingen hjelpemidler.

Alle tre deler skal besvares. Alle tre deler må bestås for å bestå eksamen.

Skriv tydelig.

Del A. Oversettelse fra tyrkisk til norsk.

Oversett følgende utdrag fra Tezer Özlüs *Çocukluğun Soğuk Geceleri* til norsk:

Okula erken varmışsak, kiliseden rahibelerin ayinleri işitiliyor. Org müziği ve rahibeler korusu. Ürküyoruz. Sonra onlar tespihlerini çekerek, kimsenin yüzüne bakmadan, sabah solgunlukları içinde **uçuşan** kara bulutlar gibi yerlere **varan** giysileriyle önümüzden hızla merdivenleri çıkıyor, kendilerinden daha da derin, bir uçurumu **andıran** manastır karanlığında yitiyorlar (ders saatine dek). Odalarına girer girmez, kapılarını kilitleyorlar. Bir isteğimiz **olduğunda** kapılarını çalıyoruz. Burunları ve ağızları görülebilecek kadar aralıyor, bir adım bile içeri **girmemize** izin vermeden, dileğimizi geçiririp, hemen kapıyı yüzümüze kitliyorlar. Yaşamlarının karanlık odasından bir şeyler görebilme isteği boşuna.

Sınıflarda en sönük ampuller yanıyor. O çocukluk yıllarında en büyük merakımız, başlarını lacivert örtüler altında gizleyen bu soluk yüzlü kadınların saçları. Bir söylentiye göre saçları kısacık ve kafalarında tıraşla bir haç kazılı. Ne ilginç ve olağanüstü bir görüntü **olmalı** bu.

Sensorveiledning:

Her skal kandidaten oversette kjent tekst fra tyrkisk til norsk. Nødvendige glosser er oppgitt i eksamensoppgaven. Her forventer vi at kandidaten gjengir innholdet i teksten på grammatisk korrekt norsk. Så langt det lar seg gjøre, skal den norske oversettelsen gjenspeile

de grammatiske konstruksjonene på tyrkisk (relativsetninger, adverbialsetninger osv.) ved at tilsvarende konstruksjoner er brukt på norsk.

Del B. Grammatikkspørsmål til pensumteksten.

Svar på følgende spørsmål, enten på tyrkisk eller norsk.

- 1) Finn minst tre konverb (egentlige konverb, konverbekvivalenter eller konverbliknende konstruksjoner) i teksten. Forklar hva slags konverb det er, og hva de uttrykker.
- 2) Identifiser endelsene og forklar hvilken form og funksjon **uçuşan**, **varan** (linje 3) og **andıran** (linje 4) har.
- 3) Identifiser endelsene og forklar hvilken form og funksjon **olduğunda** (linje 6) har.
- 4) Identifiser endelsene og forklar hvilken form og funksjon **girmemize** (linje 7) har.
- 4) Identifiser endelsene og forklar hvilken form og funksjon **olmalı** (linje 12) har.

Sensorveiledning:

Her skal kandidaten forklare ulike grammatiske konstruksjoner hentet fra teksten i del A. Det er forventet at kandidaten identifiserer endelsene og forklarer hva de uttrykker og hvordan de er brukt. Det er også en oppgave der kandidaten skal finne konverb og forklare hva de uttrykker. I hele denne delen er det en fordel hvis kandidaten gir utfyllende forklaringer som tydelig viser at h*n har grammatikken på plass. En svakere kandidat vil nøye seg med å skrive hva de ulike endelsene/konstruksjonene kalles.

Del C. Oversettelse fra norsk til tyrkisk.

Oversett den ukjente teksten under til tyrkisk.

Ahmet Mithat Efendi

Ahmet Mithat Efendi var en av 1800-tallets mest betydningsfulle osmanske *intellektuelle*. Han var romanforfatter, *oversetter*, journalist og *redaktør*. Ahmet Mithat ble født i Istanbul i 1844, og *i motsetning til* mange osmanske intellektuelle, vokste han ikke opp i en rik familie av høyt utdannede statsmenn. Likevel gikk han på skole, før han jobbet som *løpegutt* i en *urteforretning*. Senere arbeidet han som *statsfunksjonær* i Sofia og Bagdad. I 1871 vendte han tilbake til Istanbul, der han begynte å jobbe som journalist. Han oversatte flere romaner

fra fransk til tyrkisk, og skrev også flere romaner – noen av dem leses fremdeles – selv. Han blir regnet som den første osmanske forfatteren som skrev populærlitteratur. Ahmet Mithat er kjent for å bruke enkel tyrkisk som mange kan forstå, og et av hans *mål* var at flere osmanere skulle lære å lese og skrive. Han mente at skriftlig tyrkisk var for komplisert og fjernt fra *talespråket*, og ønsket å *forenkle* det. Ved hjelp av aviser og *tidsskrifter* ville han *spre* kunnskap om nye idéer og *fremskritt*. I 2020 ble hans roman *Felâtn Bey og Râkım Efendi* utgitt på norsk.

Sensorveiledning:

Her skal kandidaten oversette fra tyrkisk til norsk. Nødvendige gloser er oppgitt i eksamensoppgaven. Her skal kandidaten demonstrere at h*n er i stand til å bruke adekvate grammatiske konstruksjoner i den tyrkiske oversettelsen. Så langt det lar seg gjøre skal adverbialsetninger, relativsetninger, substantiviske ledd, verbtider osv. gjenspeiles i den tyrkiske oversettelsen gjennom bruk av tilsvarende konstruksjoner på tyrkisk.